

radikale **B**

Grøn Frihed for Danmark uden russisk gas,
olie og kul

Danmark og EU's energiforsyning gør os skræmmende sårbare. Vi står ikke alene i en klimakrise, men de seneste dages forfærdelige begivenheder, viser også, at så længe vi er afhængige af import af kul, olie og gas, er vi ikke frie. Kun vind, sol og et lavere forbrug af sort energi kan give os Grøn Frihed.

Energipolitik er sikkerhedspolitik

Radikale Venstre vil gøre os uafhængige af russisk kul, olie og gas. På rekordtid. Så længe vi er afhængige af Putins sorte energi er vi ikke frie.

Danmark importerer en stor del af vores naturgas fra Rusland. Trods løfter om det modsatte, har vores afhængighed af russisk energi været støt stigende. Ikke alene i Danmark, men i hele EU anført af Tyskland som er verdens største importør af russisk gas. I EU's gassystem flyder der i dag omkring 40 procent russisk gas.

Så længe der flyder russisk gas i Europas gassystem, er vi afhængige af Putin, om vi vil det eller ej. Sort energi bidrager direkte til hans krigsmaskine. Kan vi gøre os uafhængige af russiske energi, kan vi fjerne Ruslands største og vigtigste indtægtskilde

Derudover importerer Danmark omkring 15 procent af vores olie, over 90 procent af vores kul og omkring 12 procent af vores biomasse fra Rusland.

Hvor russisk gas udstiller vores største sårbarhed, fordi millioner af europæiske husstande får deres energi herfra, udgør olien Ruslands største sårbarhed, fordi eksport af disse produkter udgør 232 mia. USD, mens gas kun udgør 55 mia. USD og kul 19 mia. USD. Derfor er det nødvendigt med en gennemgribende omstilling af det danske energimarked, der på rekordtid gør os fri af alle former for fossile brændsler, så vi adresserer både vores egen og Ruslands sårbarhed.

Hvis EU skal være uafhængig af importeret russisk energi, kræver det at alle medlemslande gør hvad der er muligt for at omstille deres energisystem. Også Danmark, selvom vi er længere på denne rejse end andre medlemslande. Vi skal vise at EU kan stå sammen om denne omkalfatring af den måde vi bruger energi på.

Det er vores politiske mål at halvere Danmarks afhængighed af naturgas allerede i 2025. Derfor forslår Radikale Venstre 20 tiltag som skal gøre os uafhængige af al energi fra Rusland og samtidig hjælpe klimaet. Det er Grøn Frihed.

Og gennemfører vi denne plan, vil vi allerede i 2028 være 100 procent fri for olie og gas i vores opvarmning. Og allerede de kommende år vil langt flere dansker varme deres hjem med grøn strøm fra danske vindmøller eller fjernvarme fra den danske undergrund. Og samtidigt vil industrien bruge mere strøm og mindre gas end i dag.

Et lavere gasforbrug gør os mere robuste

Vi bruger i dag naturgas importeret fra Rusland, som finansierer Ruslands krig i Ukraine, og gør os sikkerhedspolitisk sårbare. Heldigvis har vi værktøjerne til at frisætte os fra russisk gas – grøn energi. Opvarmer man sit hus med naturgas er det både dyrt og usikkert. Det har vinterens markante stigninger i energipriser vist os. Derfor vil Radikale Venstre fremrykke planen for udfasning af naturgas. Det vil kræve at et akut fuld stop for nye investeringer i naturgas. Industrien skal have et investeringsvindue så de kan fremrykke investeringer i der kan gøre dem uafhængige af kul, olie og naturgas. Og så skal vi have en grøn varmeplan og forceret udbygning med både fjernvarme og varmepumper i hidtil uset grad og med uset hastighed. Konkret forslår Radikale Venstre:

1. Akut stop for al ny gas hvor der er grønne alternativer. Vi bliver aldrig uafhængig af gas fra Rusland, hvis vi bliver ved med at tilslutte nye gasforbrug. Derfor forslår Radikale Venstre et fuldt stop for tilslutning af gasforbrugende anlæg fx gasfyr til opvarmning eller gaskedler i industrien, hvor direkte elektrificering er en mulighed.

2. Drop gasledningen til Lolland – flere gasrør betyder mere gas. Flere gasledninger betyder mere gasforbrug, som blot øger afhængigheden af russisk gas. Radikale Venstre vil en helt anden vej og forslår, at vi dropper gasledningen til 800 mio. kr. og i stedet satse på udvikling af elektrificerede løsninger. Der er store solcelleparker på vej på Lolland, de skal hjælpes på vej med bedre elinfrastruktur nu.

3. Målret og øg puljer til at gøre industrien fri for russisk kul, olie og gas. Flere virksomheder kan bruge deres energi mere effektivt end i dag. Derfor forslår Radikale Venstre at man, her og nu, målretter alle eksisterende tilskudspuljer for industrien til udfasning af kul, olie og naturgas. Det skal altså kun være muligt at søge puljerne, hvis projektet reducerer afhængigheden af fossile brændsler. Puljerne er i dag for svære at søge, derfor skal puljerne afbureaukratiseres og tilføjes yderligere 200 mio. kr. i perioden 2022-26. Dette vil kunne nedbringe energiforbruget yderligere i industrien med hvad der svarer til 25 procent af gasforbruget.

4. Luk for gasnettet og forbud olie i opvarmningen senest i 2028. Senest i 2028 skal al opvarmning være grøn varme – fri for import af olie og naturgas. Kun med grøn varme, kan vi mindske vores sårbarhed i en usikker verden. Derfor skal vi sætte en 'sidste anvendelsesdato' på oliefyr og naturgas i opvarmning. Og det skal være allersenest i 2028 – men gerne før.

5. En grøn varmeplan inden sommer 2022. Energistyrelsen skal pålægges at lave en grøn varmeplan for Danmark uden olie og naturgas. Fjernvarme og varmepumper er fremtidens grønne varme. Med udgangspunkt i hvad der er bedst for både samfunds- og privatøkonomien skal Energistyrelsen opdele de eksisterende naturgasområder og områder med individuelopvarmning i hhv. varmepumpe- og fjernvarmeområder. Denne kortlægning skal danne grundlag for en forceret udbygning mod 2028. Danskerne har ret til at kende deres nye grønne varmeforsyning, så de træffe den klogeste beslutning.

6. Forceret udbygning af fjernvarme med automatisk 'ja tak'. Fjernvarmeselskaberne gives grønt lys til udbygning uden bøvl og bureaukrati. Inden udgangen af 2022 skal fjernvarmeselskaberne lave

udbygningsplaner der dækker alle fjernvarmeområder i den grønne varmeplan med henblik på at sikre 90 procent udfasning af naturgas i fjernvarmeområderne senest i 2026. I denne periode har bygningsejere som udgangspunkt sagt 'ja tak' til fjernvarmen, men kan aktivt frasige sig fjernvarmetilslutning, enten fordi der allerede er installeret en varmepumpe eller planer herom inden fjernvarme udrulles i området. I takt med fjernvarmeudbygningen pålægges Evidas løbende at nedlukke gasnettet, så afkobling kan ske samlet og mere effektivt. Omkostning til den samlede nedlukning indgår i Evidas tariffer og modsvares delvist af reduceret omkostning til etablering af gasnettet til Lolland.

7. Loft over sagsbehandlingstid og fjernvarme-task force. Da store dele af sagsbehandlingen af fjernvarmeprojekter håndteres med den grønne varmeplan skal de lange sagsbehandlingstider hos kommunen bringes ned. Derfor må den kommunale sagsbehandling maksimalt vare 2 mdr. Til at sikre dette standardiseres godkendelsesprocessen og til at understøtte kommunerne tilbydes assistance fra Energistyrelsen til de forberedende arbejder via en midlertidig task force.

8. Flere penge til udrulning af varmepumper og fjernvarme. Udenfor områder hvor fjernvarme er samfundsøkonomisk at foretrække øges eksisterende puljer til installation af varmepumper hvor der er olie- og naturgasfyr med 300 mio. kr. årligt i perioden 2022-2026. I fjernvarmeområder øges fjernvarmepuljen med samlet set 300 mio. kr. årligt i perioden 2022-2026. Derudover afsættes 400 mio. kr. som ydes i direkte tilskud til at dække tilslutningsbidrag hvor forbrugere ikke er koblet på igangværende fjernvarmeprojekter til udmøntning i 2022.

9. Grænsen for elvarmeafgift skal sænkes til 3.000 kWh. Når du varmer op med el kan du få reduceret elafgiften. Det kan du i dag, hvis du bruger mere end 4.000 kWh om året. Mange husstande har dog et lavere elforbrug og derfor foreslår Radikale Venstre at sænke grænsen til 3.000 kWh for at sikre, at langt flere husejere som skifter til en varmepumpe får gavn af den lavere afgift.

10. Fjernvarmeproduktionen skal være helt fri for naturgas. Skal vi have grøn varme, skal fjernvarmeproduktionen være uden naturgas. Overskudsvarme og geotermi vinder frem, men i 2020 brugte vi stadig omkring 350 mio. m³ gas til produktion af fjernvarme på omkring 230 fjernvarmeværker. Derfor skal alle naturgaskedler i fjernvarmeproduktion udfases inden 2028.

Grøn energi skal gøre os uafhængige af Rusland

Når vi nedsætter gasforbruget, skal grøn strøm tage over. Skal Danmark blive uafhængig af russisk kul, olie, gas og biomasse kræver det derfor meget mere grøn strøm end planlagt nu. Derudover skal Danmark ikke blot forsyne danskerne, men også eksportere grøn energi til resten af Europa. Desværre er udbygningen af vindmøller på land gået i stå i verdens vindmølleland, ligesom udbygningen af havvind går for langsomt. Derfor foreslår Radikale Venstre en nødpakke til grøn energi i Danmark.

11. Udbyd mest muligt havvind, hurtigst muligt: Vi har brug for meget grøn strøm. Budrunder i områder ud for New York og New Jersey viser, at havvind er blevet en meget rentabel forretning for både udviklere og staten. Derfor er det nu muligt at udbygge med meget store mængder havvind uden omkostninger fra starten, også selvom det alt andet lige vil være dyrere at

fremrykke udbygningen så massivt, som vi ser behov for. Vi foreslår derfor at stoppe den gammeldags måde med at bygge én park ad gangen, men tværtimod åbne op for langt flere parker i et hug. Det vil sikre hastighed i udbygningen. Udbuddene kan i første omgang tage udgangspunkt i Energistyrelsens screening af havvindspotentialet fra 2019 hvor der blev identificeret arealer til 12,4 GW havvind.

12. Fremryk energiø Bornholm og udbyd mindst 3 GW: Energiø Bornholm vil kunne udbygges hurtigere end i Nordsøen da øen allerede ligger klar. Radikale Venstre vil fremrykke udbuddet hurtigst muligt og udvide det til ét samlet udbud på mindst 3 GW.

13. Sæt krav til kommunerne om at finde plads til vind og sol på land: Radikale Venstre foreslår, at staten i samarbejde med KL, udarbejder en samlet plan for udbygning af vind og sol på land. Planen skal sikre, at der årligt udbygges vind og sol på land med hvad der svarer til mindst 600 MW landvind eller 150 vindmøller årligt mod 2030. Kommunerne skal bidrage til at finde arealer til minimum 600 MW om året. Arbejdet skal ske sammen med netselskaberne, miljøorganisationer og med inddragelse af borger- og forbrugerorganisationer. Større anlæg kan evt. opføres ved anlægslov. Og så skal vi droppe vindmølleloftet. Grøn strøm giver os friheden til at vælge grønne alternativer til olie og gas. Det må vi ikke sætte loft over. Derfor vil Radikale Venstre afskaffe vindmølleloftet, som begrænser hvor mange vindmøller der må bygges på land.

14. Forceret tilslutning af vind- og sol: Der findes i dag landvind- og solcelleprojekter svarende til omkring 1 GW havvind, som ligger klar i skuffen og kunne levere strøm i 2023. Men den grønne strøm bliver i skuffen på grund af usikkerhed om betaling for nettilslutning. Radikale Venstre foreslår en nødpakke som sikrer at vind- og solprojekter med igangværende sagsbehandling kan tilsluttes under den nuværende overgangsordning. Tiltaget koster omkring 300 mio. kr. som finansieres ved at benytte ubrugte midler fra pulje til teknologineutrale udbud. Dette giver op til 2,3 GW sol og 0,4 landvind. Nok strøm til omkring 1 mio. danske husstande.

15. Sæt fuld fart på udbygningen af sol på offentlige tage: Radikale Venstre foreslår at alle større offentlige tage skal have opsat solceller indenfor 2 år. Kommunerne, regioner og staten skal igangsætte solcelleprojekterne på alle større tage eller begrunde, hvorfor det ikke bliver gjort.

16. Fasttrack for udbygning af elnettet og tilslutning af energianlæg: Radikale Venstre foreslår, at regeringen, her og nu, pålægger Energinet og netselskaber at udbygge elnettet hvor der allerede i dag er udfordringer med kapaciteten og samtidigt sikrer hurtigere udbygning af elnettet, så udbygningen er på forkant med elforbruget. Det kræver ny regulering som understøtter elektrificeringen af vores samfund. Det må ikke tage flere år at få tilsluttet vind, sol eller ladestander. Det forsinker den grønne omstilling. På den korte bane skal reguleringen fremme udbygningen af vindmøller og solceller i samme geografiske område, og det skal være muligt for private aktører at stå for nettilslutning, hvis der ikke kapacitet hos netselskaberne til at udføre opgaven.

17. Stop elproduktion på biogas og fremryk. I dag bruges omkring 250 mio. m³ biogas til produktion af grøn strøm. Det giver ikke mening, når vi så desperat mangler den grønne gas i vores gasrør, og vi kan producere strømmen på vind og sol. Mange af gasmotorerne er allerede ved at

konvertere grundet de høje gaspriser, hvis al biogas som i dag bruges til elproduktion i stedet sendes på gasnettet vil det kunne opvarme yderligere 150.000 boliger med biogas indtil gasnettet udfases i opvarmning. Derudover skal de allerede politisk vedtagne udbud af støtte til biogas fremrykkes mest muligt.

Vi skal transportere os på dansk strøm, ikke russisk olie

Selvom der er stort politisk fokus på vores afhængighed af russisk naturgas, importerer vi også store mængder olie til Danmark og EU fra Rusland, og for Rusland er olieimporten vigtigere end gas. Derfor skal elbiler erstatte fossilbiler langt hurtigere og i langt højere grad og mindske vores afhængighed af russisk olie. Vi importerer olie fra Rusland for omkring 1,4 mia. kr. årligt. Penge der går direkte til den russiske statskasse. Derfor vil Radikale Venstre tage følgende skridt.

18. Stop for rabat til plug-in-hybrider og sikre flere elbiler: Kun ved at omstille vores biler helt til elbiler kan vi blive uafhængige af russisk import. Derfor fjernes rabatten til plug-in-hybrider hurtigst muligt. Firmabilsbeskatning ændres så den i højere grad fremmer elbiler.

19. Fremryk stop for salg af nye benzin og dieslbiler: Radikale Venstre forslår et stop for salg af nye benzin og dieslbiler i 2025. Dette er i tråd med fx Norge og er ambitiøst i forhold til EU's nuværende stop i 2035.

20. I fremtiden skal vi flyve på dansk og grønt – ikke importeret og kulsort - flybrændstof: I Danmark producerer vi ikke vores eget flybrændstof nok, men køber det ofte fra lande udenfor Europa. Radikale Venstre vil indføre et klimabidrag på fly for at få penge til at erstatte importeret flybrændstof med dansk-produceret grønt flybrændstof. Klimabidraget skal være på 100, 300 og 450 kr. for hhv. korte, mellemlange og lange flyrejser i 2030. Pengene går til at udvikle og producere grønne brændstoffer fra grøn el.

Oversigt over økonomi og finansiering

Tiltag	Økonomi	Finansiering
Flere penge til udrulning af varmepumper og fjernvarme.	3,4 mia. kr. i 2022-26	Danmarks Klimafond
Målretning og øgede puljer til industrien	1 mia. kr. i 2022-26	Danmarks Klimafond
Forceret tilslutning af vind- og sol	0,3 mia. kr. i 2022	Pulje til teknologi-neutrale udbud
I fremtiden skal vi flyve på dansk og grønt	≈ 1 mia. kr./årligt	Ny flyafgift